

23. 1. 2020

Veźměte, prosěme, na vědomě, Źe text ělĀnku odpovědĀ platně prĀvně ěpravě ke dni publikace.

SeznamovĀně se s listinami zajiřtěněmi v rĀmci prohlědky advokĀtně kancelĀře mimo veřejně zasedĀně ve světle nověho nĀlezu Ūstavněho soudu

V celku nedĀvno byl vyhlĀšen jeden z nejnovějřěch nĀlezu Ūstavněho soudu sp. zn. III. ŪS 702/17 ze dne 22. 10. 2019, kterě se zaběval otĀzkou, zda seznamovĀně se s listinami zajiřtěněmi v rĀmci prohlědky advokĀtně kancelĀře mimo veřejně zasedĀně je poruřeněm stěžovatelova prĀva na soudně ochranu zaruěeněho ěl. 36 odst. 1 Listiny zĀkladněch prĀv a svobod ěi nikoliv.

Hned na zaĀtěek povaŹuji na nutně si v tomto pśěpadě pśipomenout, v ěem spoěívĀ podstata provedeně domovně prohlědky u advokĀta a nĀsledně ūkol soudu během řězeně o nĀvrhu na nahrazeně souhlasu zĀstupce Āeskě advokĀtně komory (dĀl jen „ĀAK“) k seznĀmeně se s obsahem listin, kterě obsahujě skuteěnosti, na něŹ se vztahuje povinnost mlěenlivost advokĀta dle ust. Ź 85b odst. 3 zĀkona ě. [141/1961](#) Sb., o trestněm řězeně soudněm (dĀle jen „trestně řĀd“).

Podstatou domovně prohlědky u advokĀta je tedy nalezeně listin, na kterě se nevztahuje povinnost mlěenlivosti advokĀta, a kterě jsou děležitě pro pśěsluřně trestně řězeně. Tyto listiny se vřak nachĀzejě mezi dalřěmi listinami, na kterě se jěŹ povinnost mlěenlivosti advokĀta naopak vztahuje, a prĀvě ūkolem soudu je rozliřit, zda se u zajiřtěněch listin jednĀ o listiny poŹěvajěcě ochrany nebo nikoliv. Soud je povinen se podrobně seznĀmit se vřemi listinami, kterě byly zajiřtěny v advokĀtně kancelĀři a kterě majě bět vydĀny orgĀněm veřejně Źaloby jako děkazy v trestněm řězeně. Soud musě peělivě u kaŹdě listiny zvlĀřt zvĀŹit, zda je dotěeně advokĀt ohledně jejěho obsahu povinen zachovĀvat mlěenlivost a posoudit pśěměřenost jejich zabaveně. [1]

Pśed Krajskěm soudem v Praze (dĀle jako „krajskě soud“) bylo vedeno řězeně o nĀvrhu na nahrazeně souhlasu zĀstupce ĀAK k seznĀmeně se s obsahem listin, kterě obsahujě skuteěnosti, na něŹ se vztahuje povinnost mlěenlivost advokĀta dle ust. Ź 85b odst. 3 trestněho řĀdu. Během řězeně dotěeně advokĀt, v jehoŹ advokĀtně kancelĀři prohlědka proběhla, namětal, Źe soudkyně v pśedmětněm řězeně pochybila pśi vedeně řězeně a ve zpěsobu, jakěm naklĀdala se zajiřtěněmi listinami, a těm tak poruřila jeho prĀvo na soudně ochranu a prĀvo na řĀdně věkon advokacie, kdŹŹ pśi skoněeně veřejněho zasedĀně posuzovaně listiny nezapeětěla a veřejně zasedĀně věslovně odroěila pśěmo za ūěelem seznĀmeně se s obsahem listin mimo konĀně veřejněho zasedĀně, pśiěemŹ z ust. Ź 85b odst. 7 a 8 trestněho řĀdu jasně vyplěvĀ, Źe řězeně o nĀvrhu na nahrazeně souhlasu zĀstupce ĀAK k seznĀmeně se s obsahem listin se uskutećněje jen a pouze ve veřejněm zasedĀně a soudce je navěc povinen uěinit takovĀ opatśeně, aby se nikdo jině nemohl s obsahem listin během veřejněho zasedĀně seznĀmit.

Načež, dojde-li k odročení veřejného zasedání, musí soudce listiny zabezpečit tak (např. uložením do trezoru, do speciální kovové skříně apod.), aby se s jejich obsahem nemohl nikdo seznámit, popřípadě je zničit či poškodit.

Nutno podotknout, že veřejné zasedání dle ust. § 85b odst. 7 trestního řádu je v celku nestandardním veřejným zasedáním, neboť seznámení s listinami probíhá tak, že nikdo jiný, než soudce se nemůže s jejich obsahem seznámit, tudíž není možné listiny ve veřejném zasedání číst či je jinak prezentovat, tzn. že ani navrhovatel (orgán, který domovní prohlídku nařídil – zde státní zástupce), zástupce ČAK a další osoby dle ust. § 233 odst. 1 trestního řádu, jejichž účast je při veřejném zasedání nutná, se s obsahem listin během tohoto řízení nemají šanci seznámit. Přítomnost advokáta, u kterého prohlídka proběhla, není v trestním řádu nikterak upravená, avšak jeho přítomnost lze z logiky věci dovodit, neboť se ho rozhodnutí v daném řízení přímo dotkne. [2] A právě dotčený advokát musí pro potřeby soudu označit listiny, které obsahují informace chráněné povinností mlčenlivosti. [3] Ve všem ostatním se pak použije obecná úprava veřejného zasedání uvedená v ust. § 232 a násl. trestního řádu.

V řízení před krajským soudem soudkyně vedoucí řízení při skončení veřejného zasedání posuzované listiny nezapečetila, naopak veřejné zasedání odročila za účelem seznámení se s jejich obsahem mimo konání veřejného zasedání. Proti tomuto se ohradil dotčený advokát, že takový postup není přípustný a absentuje v něm kontrola účastníky daného řízení, včetně státního zástupce. Na tento postup v rozporu s trestním řádem si dotčený advokát stěžoval u místopředsedy dotčeného krajského soudu, dle kterého však postup soudkyně odpovídal dané situaci, neboť prostor, který skýtá veřejné zasedání, prakticky vylučuje, aby k seznámení se s příslušnými listinami došlo. Dle dotčeného advokáta by měly být zajištěné listiny uloženy ve speciální místnosti podléhající režimu utajení, do níž je zabezpečen a evidován přístup. U způsobu uchování zajištěných listin, jaký zvolila soudkyně, však není vyloučeno, že s listinami mohli manipulovat i jiní lidé mající do místnosti přístup. [4]

Jelikož se dotčenému advokátovi nepodařilo zamezit trvající protizákonný postup krajského soudu, nezbývalo mu nic jiného než se se svou stížností obrátit na Ústavní soud, kde až teprve se svými argumenty uspěl.

Řízení před Ústavním soudem

Dotčený advokát (dále též jako „stěžovatel“) před Ústavním soudem napadal zásah orgánu veřejné moci, krajského soudu, spočívající v pochybení soudu při vedení řízení a ve způsobu, jakým soud nakládá se zajištěnými listinami a požádal ho o vydání předběžného opatření, kterým by zakázal krajskému soudu v daném zásahu pokračovat. Následně dodatečně ještě stěžovatel požádal Ústavní soud o přednostní projednání věci, dále aby Ústavní soud krajskému soudu zakázal pokračovat v daném řízení a přikázal mu obnovit předešlý stav tím, že veškeré zajištěné listiny vydá zpět ČAK.

Ústavní soud po prostudování celého spisu, který si od krajského soudu vyžádal a s ohledem na vyjádření krajského soudu, Vrchního státního zastupitelství, Ministerstva spravedlnosti a ČAK, dospěl k závěru, že ústavní stížnost je co do námitek, kterými se napadá způsob nakládání s listinami během veřejného zasedání a s přihlédnutím k nepochybné důležitosti ochrany mlčenlivosti advokáta, důvodná.

Krajský soud ve svém vyjádření uvedl, že je přesvědčen, že při zabezpečení zajištěných listin bylo postupováno v souladu se zákonem, že zákon výslovně neurčuje, aby byly listiny znovu zapečetěny, takže když byly uzamčeny v místnosti, do které kromě rozhodující soudkyně neměl nikdo jiný přístup, takže bylo zákonu učiněno zadost. Vrchní státní zastupitelství se ztotožnilo s názorem krajského soudu a způsob, jakým krajský soud nakládá se zajištěnými listinami, považuje za správný. Ministerstvo spravedlnosti se k věci vyjádřilo, že by soudce měl po odročení veřejného zasedání

zajištěné listiny zabezpečit tak, aby se s nimi nemohl nikdo seznámit nebo je poškodit či zničit. Za vyhovující způsob zabezpečení považuje uložení listin do kontejneru, krabice, schránky, trezoru, speciální kovové skříně apod., které budou zapečetěny. ČAK uvedla, že je nutné, aby soud zajištěné listiny umístil do uzavíratelných pytlů nebo obálek, tyto následně zapečetit či přelepit za součinnosti dotčeného advokáta tak, aby bylo na první pohled patrné, že při odročení veřejného zasedání s listinami nikdo nemanipuloval a nikdo se s jejich obsahem neseznamoval. [5]

Ústavním soudem bylo zjištěno, že krajský soud opakovaně veřejné zasedání odročil, aniž by listiny opětovně zapečetil, tedy listiny ponechal mezi jednotlivými zasedáními přístupné. Účastníci řízení ani soud tak neměli možnost prověřit naplnění zákonného požadavku na ochranu nakládání s listinami po dobu, než bude rozhodnuto o tom, zda jim má být poskytnuta ochrana vztahující se na listiny, které obsahují skutečnosti podléhající povinnosti mlčenlivosti advokáta nebo nikoliv. Krajský soud dokonce výslovně odročil veřejné zasedání za účelem seznámení se s obsahem předložených listin mimo veřejné zasedání, ačkoliv zvolený postup je v přímém rozporu s ust. § 85b odst. 8 trestního řádu. Není-li věc rozhodnuta v rámci jednoho veřejného zasedání, je soud povinen při odročení veřejného zasedání listiny opětovně zabezpečit (zapečetit), k čemuž ale v posuzovaném případě nedošlo. [6]

Tento postup krajského soudu je tedy dle Ústavního soudu výsledkem ústavně nekonformního výkladu a použití ust. § 85b trestního řádu, v důsledku čehož došlo k zásahu do základních práv stěžovatele na soudní ochranu dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv svobod a na spravedlivý proces dle čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. [7]

S ohledem na výše uvedené Ústavní soud rozhodl, že krajský soud svým zásahem spočívající v tom, že došlo k nezabezpečení listin zajištěných při domovní prohlídce a prohlídce jiných prostor, v nichž advokát vykonává advokacii, a k seznamování se s nimi mimo veřejné zasedání, porušil ústavně zaručená práva stěžovatele na soudní ochranu a na veřejné projednání jeho věci v jeho přítomnosti tak, aby se mohl vyjádřit, zaručených v čl. 36 odst. 1 a v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Krajskému soudu dále zakázal, aby pokračoval v porušování práv stěžovatele a přikázal mu, aby obnovil stav před porušením tím, že k návrhu na nahrazení souhlasu zástupce ČAK nebude přihlížet a listiny, ohledně kterých byl návrh podán, vrátí bezodkladně ČAK za účelem jejich vrácení stěžovateli.

Právní věta

Pro naplnění požadavků ústavnosti plynoucích z čl. 2 odst. 2, čl. 26 odst. 1, čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 2 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod je nezbytné, aby soudce rozhodující podle § 85b odst. 3 trestního řádu o návrhu na nahrazení souhlasu zástupce České advokátní komory k seznámení se s obsahem listin zajištěných při domovní prohlídce nebo prohlídce jiných prostor, v nichž advokát vykonává advokacii, se s těmito listinami seznamoval výlučně v průběhu veřejného zasedání nařízeného za tímto účelem. V situaci, kdy vznikne potřeba odročit veřejné zasedání, je nezbytné zajištěné listiny po dobu odročení veřejného zasedání zabezpečit takovým způsobem, který neumožní nikomu (ani soudci nebo znalci) se s nimi seznámit, popř. je zničit nebo poškodit, a současně zvolený způsob zabezpečení musí umožnit, aby v odročeném veřejném zasedání bylo možné prověřit, zda v období mezi konáním veřejných zasedání nebylo zabezpečení listin porušeno. [8]

Shrnutí

Z pohledu advokátů a ČAK lze tedy tento náleží Ústavního soudu více než uvítat, neboť tímto svým náleží Ústavní soud postavil na jisto, že pravomoc soudce, který rozhoduje o návrhu na nahrazení

souhlasu zástupce ČAK k seznámení se s obsahem listin, které obsahují skutečnosti, na něž se vztahuje povinnost mlčenlivost advokáta dle ust. § 85b odst. 3 trestního řádu, není bezbřehá. Naopak soudce by měl pečlivě zvážit s ohledem na množství zajištěných listin, zda je reálné o návrhu rozhodnout během jednoho veřejného zasedání, a v případě, že toto možné není, zabezpečit tyto listiny tak, aby se s nimi nikdo (tedy ani soudce samotný) neměl možnost v období mezi konáním veřejných zasedání seznámit nebo je zničit či poškodit.

Nález Ústavního soudu tak jednoznačně opět zdůrazňuje význam ochrany informací, které jsou v souvislosti s poskytováním právních služeb svěřené advokátovi.

Mgr. Bc. Aneta Mikešková,
advokátní koncipientka

[Langmeier & Co., advokátní kancelář s. r. o.](#)

Na Bělidle 997/15
150 00 Praha 5

tel.: + 420 222 200 250
mob: + 420 731 160 036
e-mail: info@langmeier.cz

[1] DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, s. 776. Dále srov. II. ÚS 889/2013 a ÚS III. 3988/13.

[2] Tamtéž, s. 775-777.

[3] K tomuto se však již Ústavní soud rovněž vcelku nedávno vyjádřil ve svém nálezu ze dne 11. 06. 2019 sp. zn. II. ÚS 3533/18, v bodě 28, kde **apeluje na příslušné soudy, aby vynaložily veškeré úsilí k zajištění přítomnosti advokáta, u kterého prohlídka proběhla, na veřejném zasedání, při kterém posuzují obsah konkrétních listin, ohledně nichž mají rozhodnout o nahrazení souhlasu zástupce komory, neboť se ho rozhodnutí o nahrazení souhlasu zástupce komory přímo dotýká.** Srovnej rovněž usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 11. 2015 sp. zn. I ÚS 3905/14, bod 30.

[4] Nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 702/17 ze dne 22. 10. 2019, bod 4, 5.

[5] Tamtéž, bod 7-12.

[6] Tamtéž, bod 31, 32.

[7] Tamtéž, bod 33.

[8] Tamtéž, bod 36.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)